

Protokół z posiedzenia Jury konkursu *Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego*, które odbyło się 28 maja 2025 r.

Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 41 prac z 15 szkół (9 szkół podstawowych i 6 szkół średnich), w tym 24 prace ze szkół podstawowych i 17 ze szkół średnich. W zmaganiach konkursowych wzięło udział 79 uczniów (38 ze szkół podstawowych i 41 ze szkół średnich). Zadanie polegało na opracowaniu 1 tematu z puli 3 do wyboru:

- Kalisz – Miasto Królewskie
- Ksiądz Józef Sieradzan – życie i dokonania Patrona Roku 2025 w Kaliszu
- Bohater II wojny światowej związany z Kaliszem lub powiatem kaliskim

Prace były oceniane przez Jury w składzie:

- dr Grażyna Schlender – przewodnicząca, dyrektor Archiwum Państwowego w Kaliszu
- Justyna Godniak – reprezentant Starostwa Powiatowego w Kaliszu
- Zbigniew Judasz – reprezentant Urzędu Miasta Kalisza
- Edyta Pietrzak – reprezentant Archiwum Państwowego w Kaliszu
- dr Anna Bestian-Zajac – sekretarz, reprezentant Archiwum Państwowego w Kaliszu

Największą popularnością cieszył się temat Kalisz – Miasto królewskie: opracowano go 19 razy. 15 prac poświęcono bohaterom II wojny światowej, a 7 księdzu Józefowi Sieradzanowi. Jeśli chodzi o formę wykonania największą popularnością cieszyły się makiety (Kalisz- Miasto królewskie) oraz nagrania filmowe, które coraz częściej mają profesjonalny charakter (dla wszystkich 3 tematów). Tradycyjnie pojawiły się także gry planszowe, opracowania pisemne, obrazy i portrety. Warto wskazać, że niezależnie od wybranej formy uczniowie dbali o to, by praca zawierała bibliografię. Doceniano szczególnie te prace, które bazowały na archiwaliach i fachowych opracowaniach książkowych.

Zmagania konkursowe odbywały się w dwóch kategoriach wiekowych: dla uczniów szkół podstawowych i dla uczniów szkół średnich. Jury postanowiło przyznać w kategorii szkół podstawowych Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza dla 2 osób, w kategorii szkół średnich dla 3 osób. Nagrodę Starosty Kaliskiego przyznano w kategorii szkół podstawowych 1 osobie, w kategorii szkół średnich dla 2. Nagrodę Dyrektora APK w kategorii szkół podstawowych zdobyła 1 osoba, a w kategorii szkół średnich 3 osoby. Przyznaliśmy także Nagrody Główne sponsorowane przez instytucje związane z działalnością naukową i kulturalną – 6 w kategorii szkół podstawowych dla 9 osób i 6 w kategorii szkół średnich dla 15 osób. Oprócz tego wyróżniono 8 prac: 4 w kategorii szkół podstawowych i 4 w kategorii szkół średnich.

Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Wojciech Pietrzak i Jan Olczak z Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Eduktor” w Kaliszu, opiekun: Wioletta Janiszewska, dyrektor szkoły: Małgorzata Górską

Uczniowie nagrali film pt. „Wspomnienia”, w którym narratorem jest ks. Sieradzan. Opowiada on o swoim życiu i udziale w Powstaniu Warszawskim. Uczniowie genialnie odtworzyli scenę odprawiania mszy polowej za poległych i udzielanie błogosławieństwa umierającym. Napisali świetny scenariusz, dopracowali wszystkie szczegóły.

Nagrodę Starosty Kaliskiego w kategorii szkół podstawowych otrzymuje Anastazja Kuras z Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Eduktor” w Kaliszu, opiekun: Wioletta Janiszewska, dyrektor szkoły: Małgorzata Górską

Uczennica namalowała obraz z widokiem na mury miejskie Kalisza i zamek. Dodatkowo w formie pisemnej uargumentowała taki, a nie inny wybór tematu. Jej celem było odtworzenie wyglądu Kalisza na podstawie starych opisów i wyobrażeń historyków. Wspierała się przy tym fachową literaturą przedmiotu.

Nagrodę Dyrektora Archiwum Państwowego w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymuje Pola Gmyrek ze Szkoły Podstawowej Nr 14 w Kaliszu, opiekun: Joanna Musiał-Galdusińska, dyrektor szkoły: Dagmara Zimoch

Uczennica wykonała kartonową makietę zamku kaliskiego na desce. Praca wymagała dużo czasu – precyzyjnie oddano detale. Do tego dodano opracowanie pisemne na temat zamku kaliskiego, zredagowane w oparciu o fachową literaturę.

Nagrodę Główną Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymują Marianna Wałęsa i Szymon Wałęsa ze Szkoły Podstawowej w Rajsku, opiekun: Bernadetta Blek, dyrektor szkoły: Honorata Wolniaczyk.

Pracę stanowi drewniana skrzynia „Kufel wspomnień”, dotycząca życia i dokonań księdza Józefa Sieradzana. W niej znajdują się portrety kapłana, rysunek kościoła, wydruki skanów odznaczeń przyznanych bohaterowi, fragmenty pamiętników Anny Hołubowicz z czasów Powstania Warszawskiego. Opracowanie przemyślane i łanie wykonane.

Nagrodę Główną Archiwum Państwowego w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymują Michalina Kaleta i Kornelia Skonieczna ze Szkoły Podstawowej Nr 4 w Kaliszu, opiekun: Alicja Tomczyk, dyrektor szkoły: Izabela Kurek

Uczennice wykonały mały album z fortepianem na okładce na temat Elwiry Fibiger i jej działalności patriotycznej. Opisano jej proces, rozstrzelanie w lesie skarszewskim. Opowiadanie okraszono licznymi archiwaliami, także z zasobu APK. Praca jest dokładna i estetyczna.

Nagrodę Główną Stowarzyszenia im. Haliny Sutarzewicz w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymuje Zofia Wysocka z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała.

Autorka wykonała figurkę żołnierza Jana Ignaszaka, który urodził się w Koźłatkowie, brał udział w wojnie obronnej we wrześniu 1939 r. i poległ w Tułowicach. Dodatek stanowią

archiwalia związane z bohaterem: wykaz wykładów i ćwiczeń na Uniwersytecie Warszawskim, legitymacja wojskowa, zdjęcia legitymacyjne. Praca pomysłowa i oryginalna.

Nagrodę Główną Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymuje Antonina Walczak z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała.

Uczennica wykonała odwzorowanie pieczęci miejskiej Kalisza z czasów, gdy miasto stanowiło własność królewską. Korzystała przy tym z opracowań Gieysztora, Kunickiego oraz Splitta. Pieczęć wypalono w glinie i umieszczono w centralnym punkcie dużego pudła. Praca wymagała określonych zdolności plastycznych.

Nagrodę Główną Archiwum Państwowego w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymują Zuzanna Wawrzyniak i Martyna Małecka z Zespołu Szkół Nr 1 w Godzieszach Wielkich, opiekun: Agnieszka Bałch, dyrektor szkoły: Dorota Maślak

Uczennice wykonały prezentację poświęconą Marii Wadze z d. Trębacz, która razem z mężem pracowała w szkole w Saczynie. Jej mąż zginął w obronie Warszawy, a ona została zatrudniona przez Niemców w Urzędzie Gminy w Godzieszach. Ukrywała ks. Józefa Wojtanowicza przed Niemcami z narażeniem życia. Praca bardzo przejmująca i pełna faktów z historii regionu.

Nagrodę Główną Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów w kategorii szkół podstawowych otrzymuje Natalia Pryczek z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała

Uczennica wykonała plakat poświęcony Bolesławowi Goniaczowi pochodzącemu ze Zbierska. Brał on udział w walkach jako żołnierz I. Dywizji Grenadierów, który w 1948 r. powrócił z Anglii do Polski. Dodatek do pracy stanowi malunek zamku kaliskiego, wykonany z dużą pieczołowitością.

Wyróżnienia ufundowane przez Archiwum Państwowe w Kaliszu

Wyróżnienie w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Filip Nawrocki, Filip Pior, Jędrzej Tokarski z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała

Wyróżnienie w kategorii szkół podstawowych otrzymują Hanna Mosicka, Wiktoria Iepishyn ze Szkoły Podstawowej Nr 14 w Kaliszu, opiekun: Joanna Musiał Gałdusińska, dyrektor szkoły: Dagmara Zimoch

Wyróżnienie w kategorii szkół podstawowych otrzymują Maja Jałowicz i Zofia Jałowicz z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała

Wyróżnienie w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Julia Ptak, Nadia Stachowiak i Natasza Jastrzębska z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała

Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza w kategorii szkół średnich otrzymują: Michalina Krzywda, Jan Stępień i Kornelia Klusak ze Szkoły TEB Edukacja w Kaliszu, opiekun: Remigiusz Przybył, dyrektor szkoły: Joanna Woźniak

Autorzy nakręcili film na temat Kalisza królewskiego – są w nim śmiali, bardzo spontaniczni. Przeprowadzili ankietę wśród przechodniów. Sceny nakręcono koło ratusza, baszty Dorotki, na Zawodziu. Z nagraniem świetnie komponuje się współczesny podkład muzyczny. Praca profesjonalna i bardzo oryginalna.

Nagrodę Starosty Kaliskiego w kategorii szkół średnich otrzymują: Paulina Przybyłek, Kacper Kurczewski z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, opiekun: Izabella Galuba-Bryja, dyrektor szkoły: Agnieszka Korotczuk

Uczniowie nakręcili film o Henryku Jedwabiu pt. „Tam, gdzie spadły bomby”. Opowiadają jego życiorys, w do filmu wpleciono fragmenty wywiadu z bohaterem. Korzystano z materiałów archiwalnych, fachowej literatury. Przeprowadzono także wywiad m. in. z Haliną Marcinkowską.

Nagrodę Dyrektora Archiwum Państwowego w Kaliszu w kategorii szkół średnich otrzymują: Alicja Kłodzińska, Zofia Napruszewska, Zuzanna Majdziak z I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Remigiusz Przybył, dyrektor szkoły: Urszula Janczar

Uczennice wykonały kapsułę czasu poświęconą Henrykowi Jedwabowi. Jest to drewniana skrzynia z kopertami, a w nich wydruki z życiorysem i zdjęciami. Wewnątrz rozsypało sztuczne kwiaty maków – symbol walki o Monte Cassino. Praca jest pomysłowa i pełna symboliki.

Nagrodę Główną Rektora Uniwersytetu Kaliskiego w kategorii szkół średnich otrzymują: Patrycja Bartczak, Zofia Życińska z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, opiekun: Izabella Galuba-Bryja, dyrektor szkoły: Agnieszka Korotczuk.

W szkatułce znajdują się fotografie portretowe i życiorys Stanisława Skarżyńskiego – absolwenta Szkoły Handlowej w Kaliszu, który w czasie wojny kierował ewakuacją polskich pilotów z Francji do Anglii. Album jest stylizowany, ładnie wykonany, zdobiony replikami odznaczeń przyznanych Skarżyńskiemu.

Nagrodę Główną Dziekana Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w kategorii szkół średnich otrzymują: Maria Frontczak, Maria Kurzaj i Maria Janiak z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, opiekun: Izabella Galuba-Bryja, dyrektor szkoły: Agnieszka Korotczuk.

Uczennice wykonały grę planszową pt. „Kalisz królewski”. Toczy się ona w przestrzeni miejskiej: przy murach miejskich, na Głównym Rynku, przy katedrze św. Mikołaja, w Parku Miejskim. Każdy przystanek ma swoją pulę zadań do wykonania. Planszę główną namalowano ręcznie. Dołączono bibliografię. Gra jest pomysłowa, ładnie zaprojektowana i wykonana.

Nagrodę Główną Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w kategorii szkół średnich otrzymują: Julia Kozyra, Marta Zawolowicz i Kacper Młynek z IV Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Anna Torz, dyrektor szkoły: Joanna Dolna

Pracę stanowi film na temat Waleriana Sosińskiego ze Zbierska – pilota, który walczył we Francji i Anglii. Nagranie okraszono zdjęciami archiwalnymi pozyskanymi z Internetu. Kończy je wspomnienie sadzenia lasu pamięci w Marchwaczu.

Nagrodę Główną Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej w kategorii szkół średnich otrzymują: Wiktor Dróbka, Wiktoria Kasprzak i Maja Kalinowska z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, opiekun: Izabella Galuba-Bryja, dyrektor szkoły: Agnieszka Korotczuk

Uczniowie zaprojektowali grę planszową pt. „Korona Kalisza. Gra królewskich tropów”. W pudełku znajduje się instrukcja, plansza, bibliografia, wyjaśnienie pojęć, karty zadania, karty miejsc, karty prawda/fałsz. Poszczególne elementy wykonano z pietyzmem. Korzystano z akt w czytelni Archiwum.

Nagrodę Główną Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka w Kaliszu w kategorii szkół średnich otrzymuje: Adrian Pilarczyk ze Szkoły TEB Edukacja w Kaliszu, opiekun: Honorata Domagała, dyrektor szkoły: Joanna Woźniak.

Pracę stanowi prezentacja multimedialna na temat życia i dokonań ks. Sieradzana. Slajdy zaprojektowano gustownie, z wykorzystaniem archiwaliów z zasobu Archiwum. Opisano dodatkowo różne formy upamiętnienia kapłana w Kaliszu. Dołączono profesjonalną bibliografię

Nagrodę Główną Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Kaliszu w kategorii szkół średnich otrzymują: Martyna Jakubczak, Maria Bartczak, Wiktoria Sanchez-Czerniejewska z I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Remigiusz Przybył, dyrektor szkoły: Urszula Janczar

Autorki nagrały film na temat śladów pozostawionych przez władców Polski w Kaliszu. Opowiadają m. in. o murach miejskich zbudowanych przez Kazimierza Wielkiego, wpływach Mieszka III Starego, wizytach Władysława Jagiełły. Ciekawa koncepcja filmu, wykorzystująca aktywnie przestrzeń miejską.

Wyróżnienia ufundowane przez Archiwum Państwowe w Kaliszu

Wyróżnienie w kategorii szkół średnich otrzymują: Justyna Socka, Paulina Sztorch, Aleksander Różalski z I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Remigiusz Przybył, dyrektor szkoły: Urszula Janczar

Wyróżnienie w kategorii szkół średnich otrzymują: Nikodem Secler, Zuzanna Świątkowska z IV Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Anna Torz, Dyrektor szkoły: Joanna Dolna

Wyróżnienie w kategorii szkół średnich otrzymują: Maja Kmieć, Julia Lebioda, Antonina Gorzelana z V Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Paulina Marciniak, dyrektor szkoły: Beata Szulc

Wyróżnienie w kategorii szkół średnich otrzymują: Zofia Pałys, Weronika Dominiak, Zuzanna Paduch z IV Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Anna Torz, dyrektor szkoły: Joanna Dolna

Wszyscy pozostali uczestnicy konkursu otrzymają podziękowania za udział – prosimy o odbiór po zakończonej uroczystości przez nauczycieli.

Na tym protokół zakończono.

Załącznik Nr 1

Wykaz szkół biorących udział w konkursie

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa Nr 4 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa Nr 14 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa Nr 16 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa w Rajsku
Prywatna Szkoła Podstawowa „Jagiellończyk” w Kaliszu
Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Edukator” w Kaliszu
Zespół Szkół Nr 1 w Godzieszach Wielkich
Zespół Szkół w Iwanowicach
I Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
IV Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
V Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
Szkoła TEB Edukacja w Kaliszu
Zespół Szkół Ekonomicznych w Kaliszu
Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Kaliszu

Załącznik 2

Wykaz nauczycieli, opiekunów

1. Joanna Matusiak	SP 1
2. Magdalena Piekarska	SP 16
3. Joanna Musiał-Gałdusińska	SP 14
4. Jakub Marciniak	SP Jagiellończyk
5. Wioletta Janiszewska	SP Edukator
6. Bernadetta Blek	SP Rajsko
7. Agnieszka Bałch	ZS w Godzieszach Wielkich
8. Alina Kaliszan	ZS w Iwanowicach
9. Alicja Tomczyk	SP 4
10. Izabella Galuba-Bryja	ZSE
11. Mateusz Tomiec	ZSGH
12. Honorata Domagała	Szkoła TEB Edukacja
13. Anna Torz	IV LO
14. Paulina Marciniak	V LO
15. Remigiusz Przybył	I LO
16. Remigiusz Przybył	Szkoła Teb Edukacja

Załącznik nr 3
Wykaz uczniów, którzy otrzymali podziękowania za udział w konkursie

1. Natalia Kędzia
2. Julia Hasik
3. Adam Nowak
4. Jakub Kaczmarek
5. Stanisław Antczak
6. Anna Antczak
7. Katarzyna Gałkowska
8. Leo Tokaj-Sherab
9. Lena Jackiewicz
10. Maria Jurek
11. Jakub Bilski
12. Julia Gmyrek
13. Artur Przepiórka
14. Zofia Kalicińska
15. Maria Rachelska
16. Aurelia Gieszczyńska
17. Aleksandra Włodarczyk
18. Julia Plucińska
19. Nikola Śniegula
20. Lena Szymańska
21. Laura Majchrzak
22. Antonina Grzelak